

14η Παγκόσμια Έρευνα της PwC για τους CEOs Ελλάδα

*Ένα δύσκολο 2011
και μεσοπρόθεσμες
προοπτικές ανάπτυξης*

Εισαγωγικό σημείωμα

Στο πλαίσιο της 14ης Παγκόσμιας Έρευνας της PwC για τους CEOs συμπεριλήφθηκε για πρώτη φορά αναλυτική μελέτη για τη χώρα μας, γεγονός που αντανάκλα το διεθνές ενδιαφέρον για την άποψη της αγοράς και των Ελλήνων επιχειρηματιών σχετικά με τις προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η ελληνική οικονομία τα επόμενα χρόνια.

Οι CEOs από τις μεγαλύτερες εταιρείες και οργανισμούς στην Ελλάδα που συμμετείχαν στην έρευνα αντιλαμβάνονται ότι έχουν να αντιμετωπίσουν μια σκληρή πραγματικότητα το 2011.

Βλέπουν όμως με συγκρατημένη αισιοδοξία το μεσοπρόθεσμο μέλλον. Εμφανίζονται διατεθειμένοι να κάνουν περισσότερες προσπάθειες για τη βελτίωση της εθνικής ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής ευημερίας. Και από την πλευρά τους, ζητούν να διασφαλισθεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα και η πρόσβαση σε χρηματοδότηση με λογικό κόστος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω προσωπικά τους 33 CEOs που υποστήριξαν την προσπάθειά μας και συμμετείχαν στην έρευνα. Προσδοκούμε στη συνεργασία σας για τη διεξαγωγή της έρευνας και την επόμενη χρονιά, όπου θα είμαστε σε θέση να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα με τη χρονιά αυτή και να διαπιστώσουμε εάν επιβεβαιώνονται οι προσδοκίες για μεσοπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης.

Για να γίνουν πραγματικότητα αυτές οι προσδοκίες θα πρέπει να προσδιορίσουμε σήμερα μια νέα εθνική στρατηγική που να έχει άμεσο στόχο τη δημοσιονομική προσαρμογή αλλά να θέτει ταυτόχρονα και τις βάσεις για μια βιώσιμη ανάπτυξη. Μια ανάπτυξη που να στηρίζεται σε έναν ανταγωνιστικό ιδιωτικό τομέα και ένα μικρότερο και παραγωγικό δημόσιο τομέα που να ενισχύει την επιχειρηματικότητα και να ενθαρρύνει τις επενδύσεις, αξιοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τα πλεονεκτήματα της χώρας.

Μάριος Ψάλτης
CEO, PwC Ελλάδας

Περιεχόμενα

<i>Προοπτικές ανάπτυξης - άμεσα και μεσοπρόθεσμα</i>	<i>4</i>
<i>Προσδοκίες και συνεργασία με την Κυβέρνηση</i>	<i>9</i>
<i>Επαναπροσδιορισμός της στρατηγικής</i>	<i>13</i>
<i>Η ταυτότητα της έρευνας</i>	<i>19</i>

1. Προοπτικές ανάπτυξης άμεσα και μεσοπρόθεσμα

«Η ελπίδα δεν είναι αίσθημα, είναι επιλογή. Πέρα από την τεκμηρίωση της κατανοητής απαισιοδοξίας που επικρατεί στην παρούσα συγκυρία, η έρευνα της PwC αναδεικνύει και τη βούληση των ελληνικών επιχειρήσεων να προσαρμοστούν στις διαμορφούμενες συνθήκες, αυξάνοντας την ευελιξία και την εξωστρέφειά τους.»

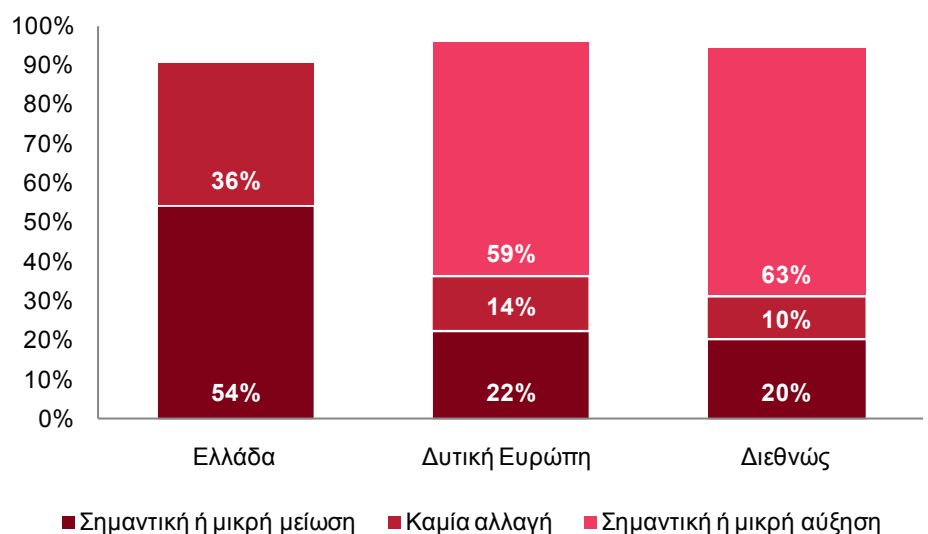
Δημήτρης Παπαλεξόπουλος,
CEO, Τιτάν ΑΕ

Σύμφωνα με την 14η Παγκόσμια Έρευνα για τους CEOs της PwC, η Ελλάδα περιμένει έναν ακόμα δύσκολο χρόνο οικονομικής ύφεσης, ενώ αντίθετα η Δυτική Ευρώπη και οι διεθνείς αγορές φαίνεται να ξεπερνούν την κρίση. Θα μπορούσε η Ελλάδα να ανακάμψει μεσοπρόθεσμα και να πλησιάσει τα επίπεδα ανάπτυξης της Δυτικής Ευρώπης;

Η ελληνική αγορά έχει προοπτικές ανάπτυξης, δηλώνουν οι περισσότεροι CEOs που συμμετείχαν στην έρευνα από τη χώρα μας. Παραμένουν όμως έντονα ανήσυχοι για το παρόν και το άμεσο μέλλον.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις βρίσκονται σε σαφώς δυσχερέστερη θέση από αυτές στη Δυτική Ευρώπη, γι' αυτό και παρατηρείται μία έντονη διαφοροποίηση στις απαντήσεις που έδωσαν οι CEOs στην έρευνα της PwC. Περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες στην Ελλάδα αναφέρουν ότι τα έσοδά τους έχουν μειωθεί κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Από την άλλη πλευρά, διεθνώς και στη Δυτική Ευρώπη το αντίστοιχο ποσοστό είναι αρκετά χαμηλότερο.

Ποια ήταν η ποσοστιαία αύξηση ή μείωση των συνολικών εσόδων της επιχείρησής σας τους τελευταίους 12 μήνες σε σύγκριση με το προηγούμενο 12μηνο;

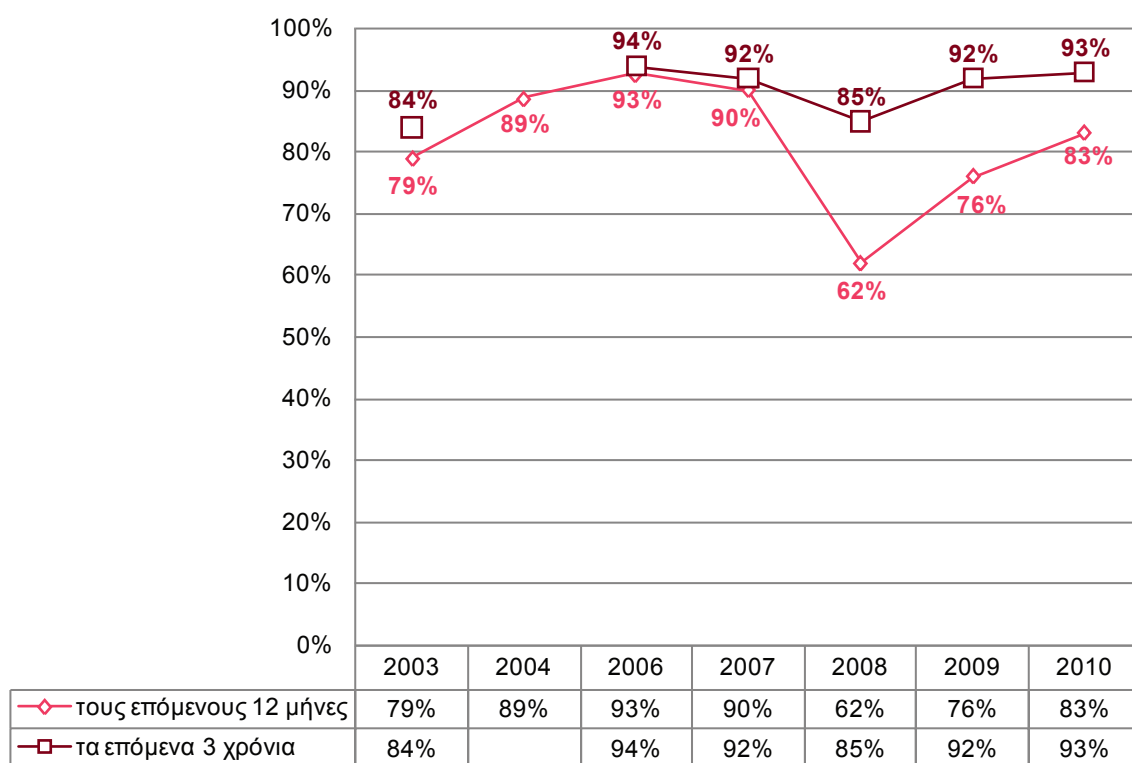
Αύξηση άνω του 20% σημείωσαν μόνο 9% των CEOs στην Ελλάδα, 11% στη Δυτική Ευρώπη και 15% διεθνώς.

Το 2011 είναι μία από τις πιο δύσκολες χρονιές που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, αλλά επανέρχεται σταδιακά η αισιοδοξία ακολουθώντας τις τάσεις στη Δ. Ευρώπη

Όταν οι συμμετέχοντες στην έρευνα από την Ελλάδα ρωτήθηκαν πόσο σίγουροι νιώθουν για τις προοπτικές ανάπτυξης των εσόδων των εταιρειών τους για τους επόμενους 12 μήνες, το 72% απάντησαν αρνητικά. Αντίθετα οι CEOs στη Δυτική Ευρώπη και διεθνώς, έχοντας διανύσει μία περίοδο εξορθολογισμού των δαπανών κατά τη διάρκεια της

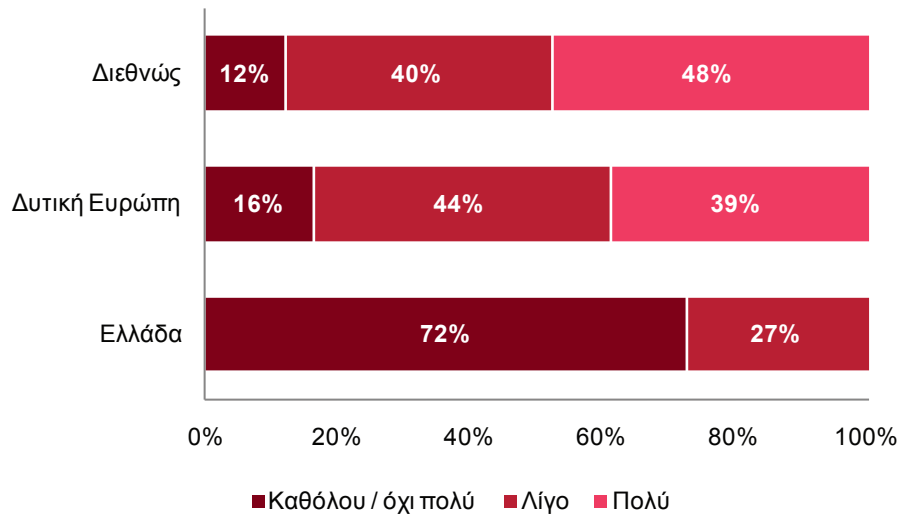
ύφεσης, φαίνεται τώρα να ξαναβρίσκουν την αισιοδοξία και σιγουριά που είχαν πριν ξεσπάσει η παγκόσμια οικονομική κρίση. Την ίδια αισιοδοξία όμως φαίνεται να ανακτούν και οι περισσότεροι CEOs στην Ελλάδα, οι οποίοι - πιο συγκρατημένοι (63%) - βλέπουν θετικότερα τις προοπτικές για τα επόμενα τρία χρόνια.

Η αισιοδοξία των CEOs στη Δυτική Ευρώπη για τις προοπτικές ανάπτυξης των εσόδων της εταιρείας τους για τους επόμενους 12 μήνες και τα επόμενα 3 χρόνια, ανά έτος (απαντήσεις για πολύ και λίγο αισιόδοξοι).

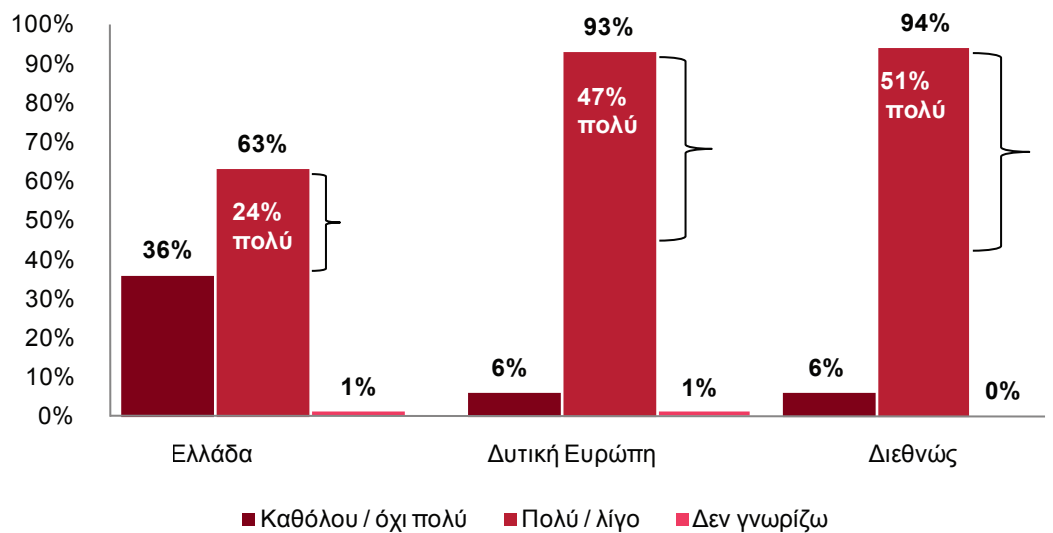

Σημείωση: Το 2004 δεν ερωτήθηκαν για τις προοπτικές των επόμενων 3 χρόνων.

Πόσο σίγουροι είστε για τις προοπτικές ανάπτυξης των εσόδων της εταιρείας σας για τους επόμενους 12 μήνες;

Πόσο σίγουροι είστε για τις προοπτικές ανάπτυξης των εσόδων της εταιρείας σας για τα επόμενα τρία χρόνια;

Οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα

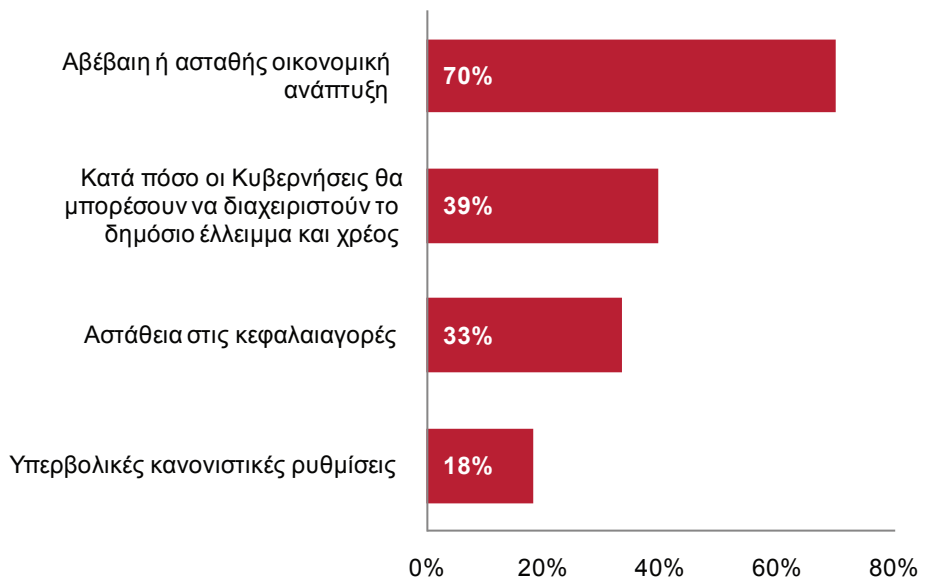
Ανήσυχτοι για το άμεσο μέλλον, οι CEOs στην Ελλάδα προετοιμάζονται για να αντιμετωπίσουν κινδύνους σε διαφορετικά περιβάλλοντα: πολιτικο-οικονομικό, επιχειρηματικό και διεθνές.

Πολιτικο-οικονομικό περιβάλλον

Σύμφωνα με τους CEOs στην Ελλάδα, στο πολιτικο-οικονομικό περιβάλλον ο μεγαλύτερος κίνδυνος που μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες είναι η ασταθής και αβέβαιη οικονομική ανάπτυξη. Το ίδιο θέμα απασχολεί και τους CEOs διεθνώς και στη Δ. Ευρώπη, όμως σε μικρότερο βαθμό (46% & 51% αντίστοιχα), εκτός από την Ισπανία όπου το ποσοστό ανησυχίας είναι ακριβώς το ίδιο με τη χώρα μας (70%).

Η αδυναμία χρηματοδότησης αναπτυξιακών δραστηριοτήτων είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι CEOs στην Ελλάδα σε επιχειρηματικό επίπεδο.

Οι απειλές για το πολιτικο-οικονομικό περιβάλλον που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις και για τις οποίες οι CEOs προετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Απαντήσεις από την Ελλάδα.

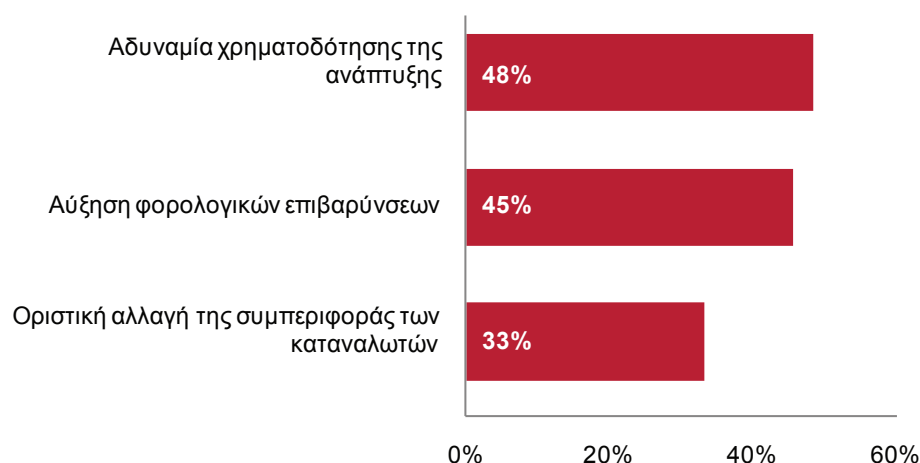

Η διεθνής πολιτική αστάθεια είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος τον οποίον προετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν οι CEOs στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο.

Επιχειρηματικό περιβάλλον

Η αδυναμία χρηματοδότησης αναπτυξιακών δραστηριοτήτων είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι CEOs στην Ελλάδα σε επιχειρηματικό επίπεδο. Αυτό είναι ένα ακόμα σημείο όπου φαίνεται η διαφοροποίηση από τη Δυτική Ευρώπη, όπου το βασικό πρόβλημα είναι η αδυναμία εξεύρεσης στελεχών με τις κατάλληλες δεξιότητες και σε χαμηλότερο ποσοστό η αδυναμία χρηματοδότησης (23%).

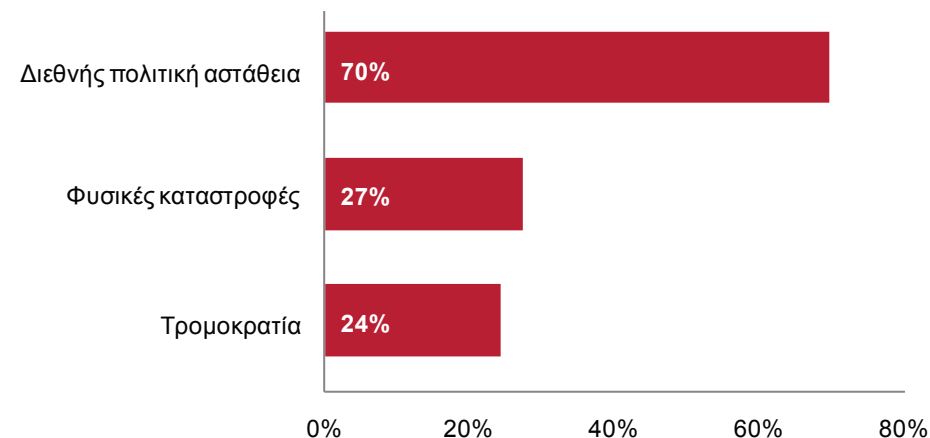
Οι τρεις μεγαλύτερες πιθανές επιχειρηματικές απειλές που εκφράζουν τους σημαντικότερους κινδύνους τους οποίους οι CEOs στην Ελλάδα προετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν μέσα στους επόμενους 12 μήνες.

Πολιτική αστάθεια: ο μεγαλύτερος κίνδυνος διεθνώς

Επιβεβαιώνοντας τις πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις, η διεθνής πολιτική αστάθεια είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος τον οποίον προετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν οι CEOs στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο.

Οι τρεις σημαντικότεροι κίνδυνοι διεθνώς που ανησυχούν περισσότερο τους CEOs στην Ελλάδα, όσον αφορά τον πιθανό αντίκτυπό τους στις προοπτικές ανάπτυξης της εταιρείας τους την επόμενη τριετία.

2. Προσδοκίες και συνεργασία με την Κυβέρνηση

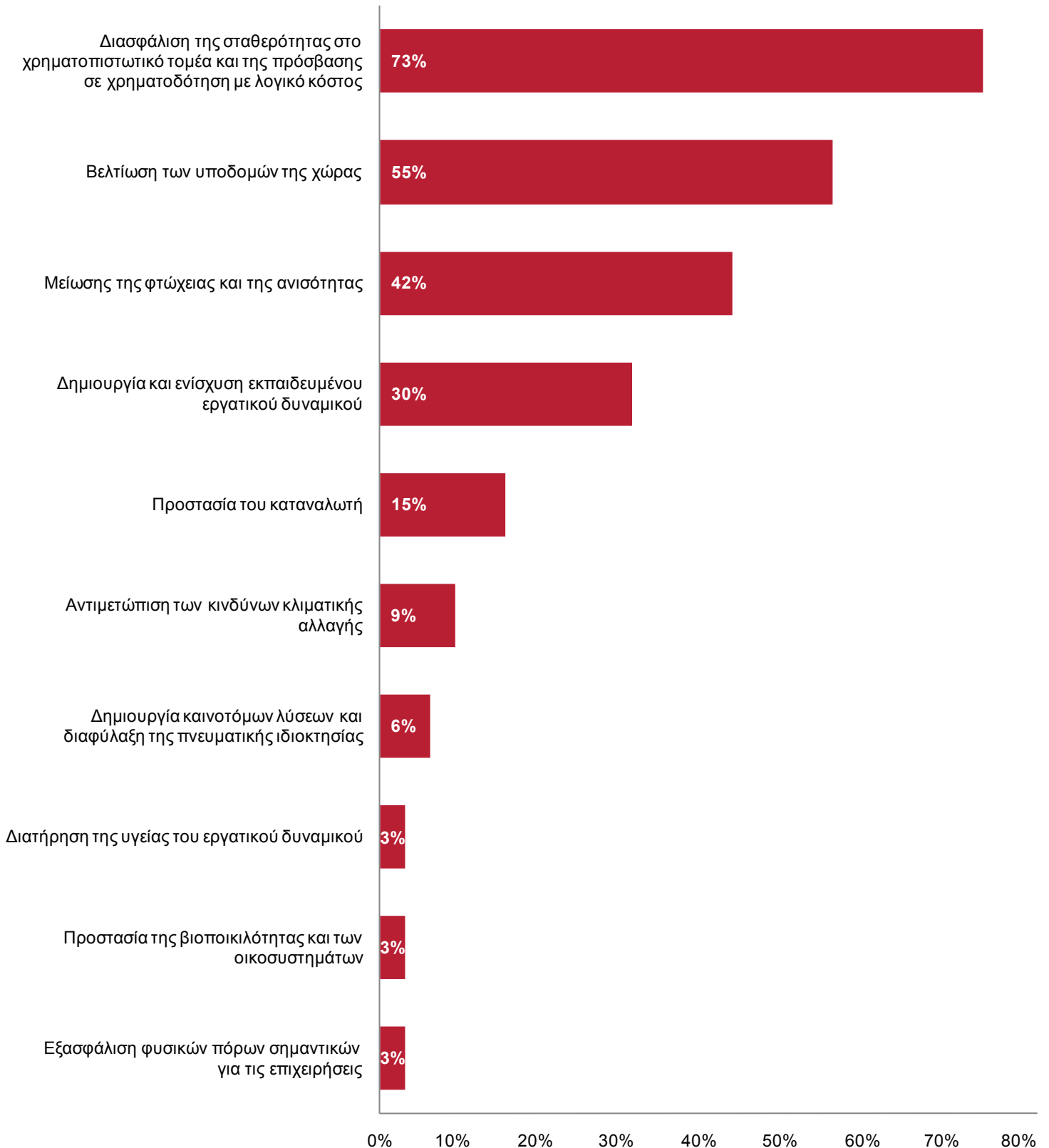
Ο βασικός κίνδυνος που διατρέχουν οι επιχειρήσεις – η αβέβαιη και ασταθής οικονομική ανάπτυξη – συνδέεται τώρα άρρηκτα με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Κυβερνήσεις, στην Ελλάδα αλλά και στην υπόλοιπη Δυτική Ευρώπη. Στην προσπάθειά τους να σταθεροποιήσουν τις οικονομίες, πρέπει από τη μία πλευρά να διαχειριστούν το δημόσιο έλλειμμα και να μειώσουν το χρέος, ενώ από την άλλη να διατηρήσουν υπό έλεγχο τις φορολογικές επιβαρύνσεις.

Η έρευνα δείχνει ότι οι επιχειρήσεις έχουν ξεκάθαρη άποψη για το ρόλο και τις προτεραιότητες των Κυβερνήσεων. Ειδικότερα στην Ελλάδα, οι CEOs θέτουν ως βασική προτεραιότητα της Κυβέρνησης τη διασφάλιση της σταθερότητας στο χρηματοπιστωτικό τομέα καθώς και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση με λογικό κόστος. Επίσης, θεωρούν σημαντική για την ανάπτυξη, τη βελτίωση των υποδομών της χώρας, καθώς και τη μείωση της φτώχειας και ανισότητας με δίκαιη κατανομή του πλούτου.

«Η δραματική κρίση που βιώνει σήμερα η χώρα μας είναι ταυτόχρονα και μια ιστορική ευκαιρία. Απαραίτητες προϋποθέσεις είναι η πιστή τήρηση του προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης και διαρθρωτικών αλλαγών, αλλά και η τόνωση της ανάπτυξης και η επανεκκίνηση της οικονομίας, ώστε να απεμπλακούμε από την κρίση. Απαιτείται παράλληλα ένας νέος αναπτυξιακός προσανατολισμός με αιχμή την εξωστρέφεια, την καινοτομία και τη γνώση, που θα διευρύνουν την παραγωγική μας βάση και θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Έμφαση πρέπει να δοθεί στη δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος προς την επιχειρηματικότητα, ώστε να τονωθούν οι επενδύσεις.»

Νικόλας Νανόπουλος,
CEO, Eurobank EFG

Ποιες θεωρείτε ως τις σημαντικότερες προτεραιότητες που θα πρέπει να διαχειριστεί η Κυβέρνηση στην Ελλάδα;

«Η τόνωση της επιχειρηματικότητας πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της Πολιτείας, ώστε η ελληνική οικονομία να καταφέρει να μπει σε τροχιά ανάπτυξης. Η Ελλάδα ωστόσο κινδυνεύει να χάσει το έσοδο της πολυεθνικότητας, αν δεν αλλάξει άμεσα τη φορολογία των επιχειρήσεων, να υπάρξει δηλαδή μια διαφορετική διαβάθμιση στη φορολόγηση σε σχέση με τα έσοδα του εξωτερικού.»

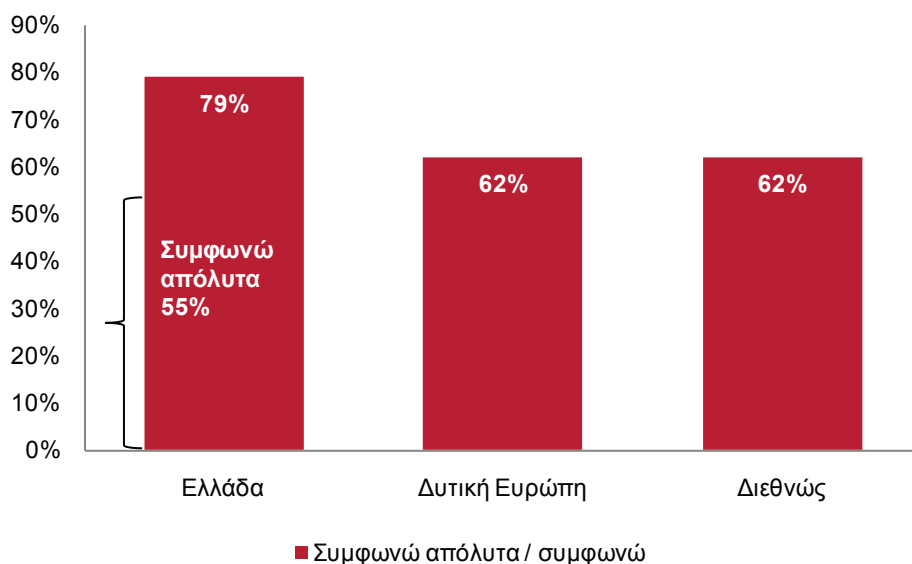
Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος,
Διευθύνων Σύμβουλος, Intralot A.E.

Η αύξηση της φορολογίας επιβραδύνει την οικονομική ανάπτυξη

Το καυτό θέμα της αύξησης των φορολογικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων απασχολεί τους CEOs σε όλο τον κόσμο. Στην Ελλάδα, το 79% των συμμετεχόντων στην έρευνα πιστεύουν ότι η αύξηση της φορολογίας ή/και οι περικοπές των δημόσιων επενδύσεων θα επιβραδύνουν την οικονομική ανάπτυξη. Ακόμη, σχεδόν όλοι οι CEOs (93%) είπαν ότι οι συνολικές φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών τους θα αυξηθούν εξαιτίας

της προσπάθειας να ανταπεξέλθει η χώρα στο αυξανόμενο δημόσιο χρέος. Οι CEOs στη Δ. Ευρώπη και διεθνώς είχαν τις ίδιες απόψεις, όμως οι απαντήσεις τους κινήθηκαν σε συγκριτικά χαμηλότερα επίπεδα (περίπου πάνω από το 50%). Επίσης, το 63% των CEOs στην Ελλάδα ανέφεραν ότι οι εταιρείες τους θα προβούν σε στρατηγικές αλλαγές λόγω της αυξημένης φορολογίας στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς.

Συμφωνείτε ότι η αύξηση της φορολογίας ή των περικοπών των δημόσιων επενδύσεων για να ανταπεξέλθει η χώρα σας στο αυξανόμενο δημόσιο χρέος θα μειώσουν την οικονομική ανάπτυξη της;

Θετικά αποτελέσματα από τη συνεργασία Κυβερνήσεων και επιχειρήσεων

Οι CEOs θέτουν ως βασική προτεραιότητα της Κυβέρνησης τη διασφάλιση της σταθερότητας στο χρηματοπιστωτικό τομέα καθώς και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση με λογικό κόστος.

Υπάρχει όμως κοινό έδαφος, όπου οι επιχειρήσεις αναγνωρίζουν την ανάγκη συνεργασίας μεταξύ Κυβέρνησης και ιδιωτικού τομέα, με στόχο την ανάπτυξη της οικονομίας αλλά και της κοινωνίας.

Συγκεκριμένα, το 73% των CEOs στην Ελλάδα υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις θα υποστηρίξουν ενεργά νέες κυβερνητικές πολιτικές που προωθούν τη “θετική ανάπτυξη” - μια ανάπτυξη που είναι

οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Επίσης, περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες από την Ελλάδα πιστεύουν ότι οι συνεργασίες μεταξύ Κυβερνήσεων και επιχειρήσεων θα είναι πιο αποτελεσματικές στη διαχείριση σημαντικών κινδύνων που αφορούν όλο τον κόσμο, όπως η κλιματική αλλαγή, η τρομοκρατία και οι οικονομικές κρίσεις.

«Οι εξελίξεις των τελευταίων 18 μηνών είναι φυσικό να οδηγούν σε απαισιόδοξες προβλέψεις. Για να αναστραφεί το κλίμα, η κυβέρνηση πρέπει με γρήγορα και τολμηρά βήματα να προχωρήσει στις δομικές μεταρρυθμίσεις που έχει ήδη ανακοινώσει, ώστε να δημιουργηθεί ένα σταθερό και εκλογικευμένο φορολογικό και επενδυτικό περιβάλλον, που θα επιτρέψει την επιστροφή στην ανάπτυξη.»

Σταύρος Παρασκευαΐδης,
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Mercedes-Benz Ελλάς Α.Ε.Ε

Ένα άλλο ενδιαφέρον σημείο της έρευνας είναι ότι δείχνει πως η διεθνής συνεργασία μεταξύ των αγορών έχει ως αποτέλεσμα και τη συνεργασία μεταξύ των Κυβερνήσεων. Για παράδειγμα, οι CEOs στην Ελλάδα και διεθνώς πιστεύουν ότι οι κανονιστικές ρυθμίσεις καθώς και οι φορολογικές πολιτικές και οι φορολογικοί συντελεστές των διαφόρων χωρών θα εναρμονισθούν λόγω της συνεργασίας μεταξύ των Κυβερνήσεων.

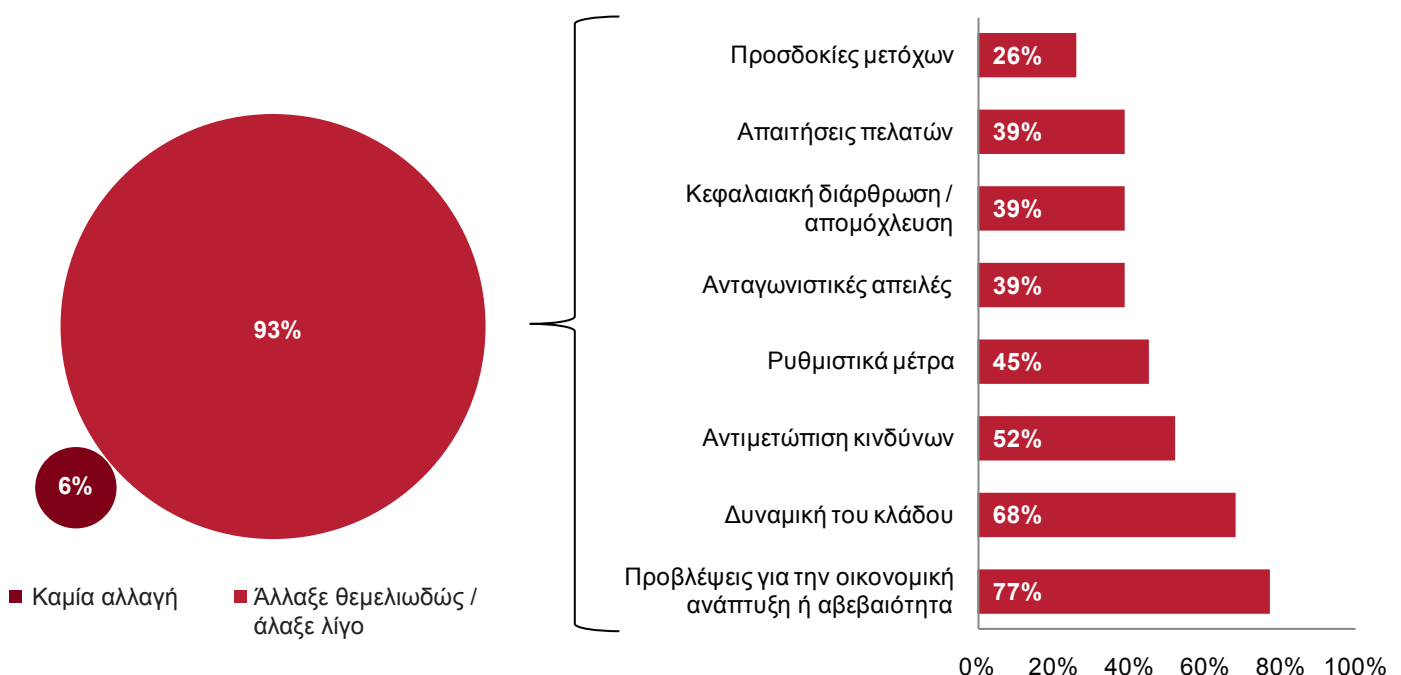
Ιδιαίτερα σημαντική για τη χώρα μας είναι η συνεργασία μεταξύ Κυβέρνησης και επιχειρήσεων στην εκπαίδευση, με στόχο τη μείωση της ανεργίας και τη βελτίωση του επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων. Το 42% των CEOs που συμμετείχαν στην έρευνα είπαν ότι είναι διατεθειμένοι να αλλάξουν τη στρατηγική τους και να συνεργασθούν με την Κυβέρνηση στον τομέα αυτό – αν και το ποσοστό τους είναι λίγο χαμηλότερο από τη Δ. Ευρώπη και διεθνώς (περίπου 50%).

3. Επαναπροσδιορισμός της στρατηγικής

Η οικονομική κρίση οδήγησε σε αλλαγή στρατηγικής

Οι επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο αναγκάστηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης να κάνουν αλλαγές στη στρατηγική τους, αλλού μικρότερες αλλού δραστικές. Τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, οι περισσότεροι CEOs που συμμετείχαν στην έρευνα της PwC άλλαξαν την επιχειρηματική τους στρατηγική κατά τα τελευταία δύο χρόνια. Και σχεδόν ένας στους δύο δήλωσε ότι η αλλαγή αυτή ήταν θεμελιώδης.

Οι CEOs στην Ελλάδα ανέφεραν ως κύριους λόγους αλλαγής της στρατηγικής τους την οικονομική αβεβαιότητα και τις [δυσοίονες] προβλέψεις για την οικονομική ανάπτυξη, τη δυναμική της αγοράς καθώς και τη διαφοροποίηση της στάσης τους ως προς την αντιμετώπιση του κινδύνου. Ο παράγοντας που επηρέασε περισσότερο την αλλαγή της στρατηγικής τους ήταν η αβεβαιότητα για την οικονομική ανάπτυξη.

Κόστος και περικοπές δαπανών

Ένα σημαντικό θέμα που ήρθε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όλων –κράτους, επιχειρήσεων, ιδιωτών– είναι το κόστος και η τιμολόγηση. Σχεδόν 7 στους 10 CEOs στην Ελλάδα πιστεύουν ότι το ύψος των τιμών θα καθοδηγεί τις επιχειρηματικές αποφάσεις για αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

με την Ισπανία να φτάνει το 97%. Όσον αφορά στις περικοπές στο ανθρώπινο δυναμικό στην Ελλάδα, το 60% ανέφερε ότι έκαναν κατά τους τελευταίους 12 μήνες, όμως σχεδόν οι μισοί CEOs προβλέπουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους θα παραμείνει περίπου ο ίδιος μέσα στον επόμενο χρόνο.

Οι CEOs στην Ελλάδα υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις θα υποστηρίξουν ενεργά νέες κυβερνητικές πολιτικές που προωθούν την “θετική ανάπτυξη” – μια ανάπτυξη που είναι οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη.

Οι περισσότεροι CEOs στην Ελλάδα (91%) έχουν προβεί σε περικοπές δαπανών κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ το 76% προτίθενται να προχωρήσουν σε περαιτέρω περικοπές κατά τον επόμενο χρόνο. Τα ποσοστά περικοπών δαπανών στη Δυτική Ευρώπη ήταν αντίστοιχα,

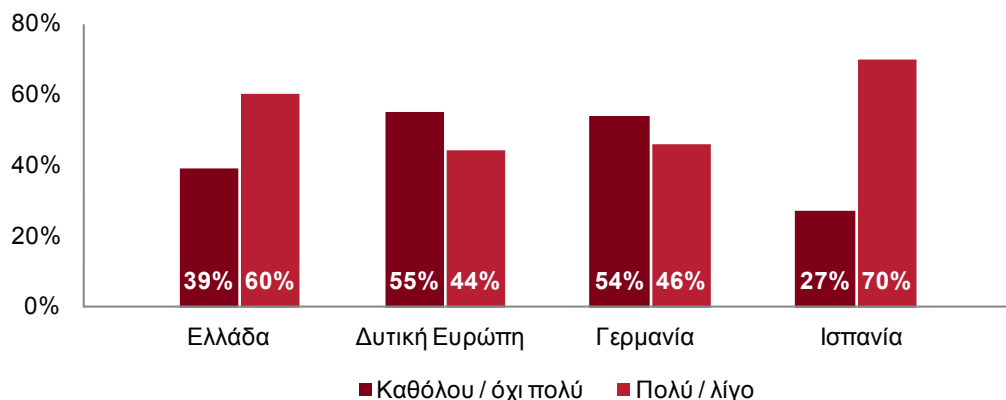
Επίσης για πρώτη φορά παρατηρείται στην παγκόσμια έρευνα της PwC έντονο ενδιαφέρον για την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών – ενδιαφέρον που μεταφράζεται σε αλλαγή στρατηγικής για τις επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο.

Προσαρμογή στην αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών

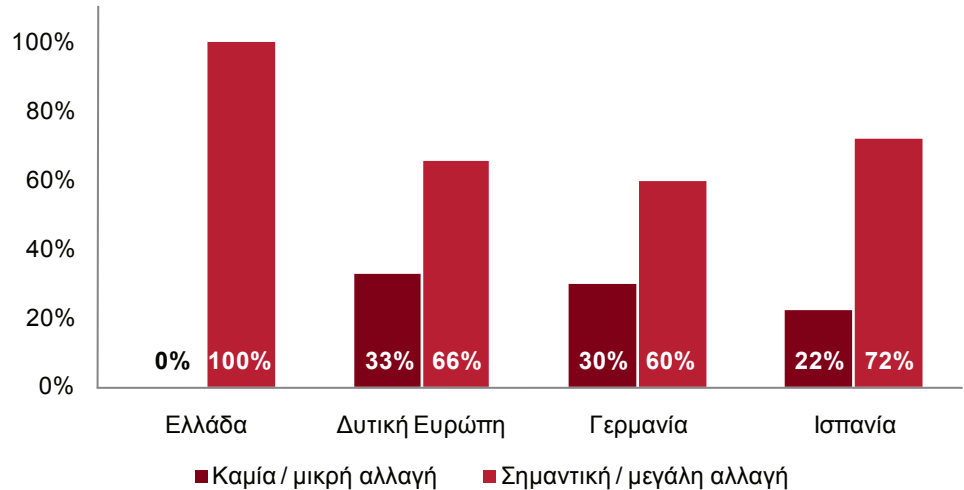
Η οριστική αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών αποτελεί ένα καίριο ζήτημα για τους CEOs. Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα από την Ελλάδα πιστεύουν ακράδαντα ότι κατά τα επόμενα τρία χρόνια οι καταναλωτές θα εστιάσουν περισσότερο στη σχέση μεταξύ αξίας και τιμής (value for money). Και για να ανταποκριθούν στην αλλαγή αυτή, οι CEOs προτίθενται να αλλάξουν στρατηγική, ενώ επίσης δήλωσαν ότι δεσμεύονται να προστατεύσουν τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Ενδιαφέρον έχει να συγκρίνουμε στους παρακάτω πίνακες τα αποτελέσματα της Ελλάδας σε σχέση με τη Δ. Ευρώπη, τη Γερμανία και την Ισπανία.

Πόσο ανησυχείτε για την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών;

Σε τι βαθμό θα αλλάξετε τη στρατηγική της εταιρείας σας μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, λόγω του ότι οι καταναλωτές θα εστιάσουν περισσότερο στη σχέση μεταξύ αξίας και τιμής (value for money);

Επίσης, οκτώ στους δέκα από τους CEOs στην Ελλάδα που συμμετείχαν στην έρευνα θα προσαρμόσουν την στρατηγική τους εστιάζοντας στις φορητές συσκευές και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media) επειδή χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο από τους καταναλωτές.

Προτεραιότητες και ανθρώπινο δυναμικό

Οι CEOs στην Ελλάδα πρόκειται να αναπροσαρμόσουν τη στρατηγική τους για να διαχειριστούν τους κινδύνους (96%), να επανεξετάσουν τις επενδύσεις τους (97%), καθώς και την κεφαλαιακή και οργανωτική δομή των επιχειρήσεών τους. Εντείνουν την προσοχή τους στη διαχείριση του κινδύνου και θα πάρουν πρόσθετα μέτρα για την αντιμετώπισή του στο άμεσο μέλλον.

Όσον αφορά τις αλλαγές στο παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον, για ποιους από τους ακόλουθους τομείς προβλέπετε ότι θα αλλάξετε σημαντικά τη στρατηγική της εταιρείας σας τους επόμενους 12 μήνες; (σημαντική/μεγάλη αλλαγή)

Παρά την ανεργία, υπάρχει έλλειψη στελεχών με τις κατάλληλες εξειδικεύσεις σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς.

Τομείς	Ελλάδα
Διαχείριση ταλέντων	69%
Επενδυτικές αποφάσεις	97%
Διαχείριση κινδύνων	96%
Κεφαλαιακή διάρθρωση	88%
Συμμετοχή στο διοικητικό συμβούλιο	64%
Οργανωτική δομή (περιλαμβάνονται οι εξαγορές και συγχωνεύσεις)	85%

Όσον αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό, οι CEOs στην Ελλάδα εστιάζουν τη στρατηγική τους στην προσέλκυση νέων ανθρώπων με τις κατάλληλες δεξιότητες, καθώς και στην παροχή αμοιβών και κινήτρων πέραν του χρηματικού για τα στελέχη τους. Στην έρευνα βλέπουμε ότι παρά τις περικοπές που παρατηρήθηκαν στις θέσεις εργασίας το 2010 και αναμένονται, ίσως σε μικρότερο βαθμό, το 2011, σε όλο τον κόσμο ο 'πόλεμος για τα ταλέντα' συνεχίζεται, σε άλλες περιοχές περισσότερο σε άλλες λιγότερο. Στην Ελλάδα, οι CEOs είπαν ότι, παρά την ανεργία, υπάρχει έλλειψη στελεχών με τις κατάλληλες εξειδικεύσεις σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, σε χαμηλότερα ποσοστά από τη Δυτική Ευρώπη (σε ίδιο ποσοστό όμως με την Ισπανία).

«Η ανάπτυξη για τις ελληνικές επιχειρήσεις πέραν της προσπάθειας εντός των συνόρων για δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την αύξηση του μεριδίου αγοράς, τις εξαγορές & συγχωνεύσεις πρέπει να προέλθει από την εξωστρέφεια. Έχουμε την τύχη, γεωγραφικά να συνορεύουμε με ταχέως αναπτυσσόμενες αγορές με τις οποίες μάλιστα έχουμε παραδοσιακά καλές σχέσεις. Επιχειρηματικά όμως δεν έχουμε εκμεταλλευτεί αυτό το πλεονέκτημα. Οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να υποστηριχθούν από το κράτος για επέκταση στο εξωτερικό, που δημιουργεί νέες πηγές εσόδων, τη δυνατότητα για διασπορά των δραστηριοτήτων τους και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.»

Ντίνος Ανδρέου,
Διευθύνων Σύμβουλος, OTEGLOBE A.E.

Προοπτικές ανάπτυξης

Ως προς τους τομείς που παρουσιάζουν ευκαιρίες για ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους, οι CEOs στην Ελλάδα αναφέρουν την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την επέκτασή τους σε νέες αγορές, την αύξηση του μεριδίου τους στις αγορές όπου ήδη δραστηριοποιούνται, καθώς και στις εξαγορές & συγχωνεύσεις. Για το ίδιο θέμα, οι CEOs στη Δυτική Ευρώπη έδωσαν περίπου τις ίδιες απαντήσεις αναφέροντας όμως επιπρόσθετα τις στρατηγικές συμμαχίες, ενώ οι Γερμανοί έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

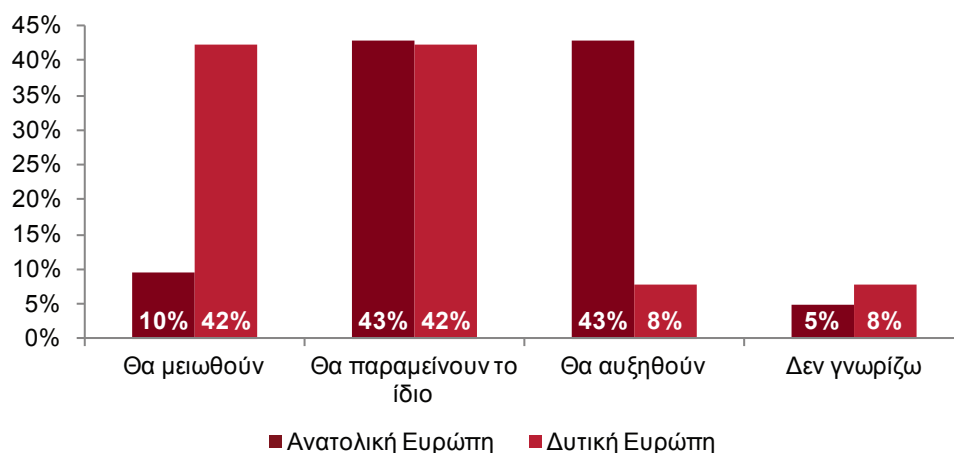
Ποιους παράγοντες βλέπουν οι CEOs στην Ελλάδα ως ευκαιρίες για επιχειρηματική ανάπτυξη μέσα στους επόμενους 12 μήνες;

Για πρώτη φορά παρατηρείται στην παγκόσμια έρευνα της PwC έντονο ενδιαφέρον για την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών - ενδιαφέρον που μεταφράζεται σε αλλαγή στρατηγικής για τις επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο.

Όσον αφορά στις διεθνείς αγορές, οι CEOs στην Ελλάδα αναμένουν ότι οι επιχειρηματικές τους δραστηριότητες στη Δυτική Ευρώπη θα μειωθούν ή θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα. Αντίθετα θεωρούν ότι οι δραστηριότητές τους στην Ανατολική Ευρώπη έχουν περισσότερα περιθώρια ανάπτυξης. Επίσης πιστεύουν ότι η δραστηριοποίηση σε χώρες που παρουσιάζουν προοπτικές, όπως οι αναδυόμενες αγορές, τα Βαλκάνια, η Ρωσία και η Ρουμανία, θα οδηγήσει τις επιχειρήσεις τους στην ανάπτυξη.

Μέσα στους επόμενους 12 μήνες, οι κύριες δραστηριότητές σας στην Ανατολική και στη Δυτική Ευρώπη προβλέπετε ότι θα αλλάξουν;

«Οι εγγενείς αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας μας κατέστησαν ακόμη πιο ευάλωτους στη διεθνή ύφεση και σαφώς επιμηκύνουν την περίοδο κρίσης για την εσωτερική αγορά και την κοινωνία μας παρά τις διαρθρωτικές αλλαγές που προωθούνται. Ωστόσο εκτιμώ ότι στιβαροί κλάδοι, όπως οι τηλεπικοινωνίες, και εταιρείες οικονομικά υγιείς, όπως η WIND, θα αποτελέσουν μοχλό ανάπτυξης. Για να συμβεί αυτό επιδιώκουμε ως κλάδος ένα ευνοϊκότερο φορολογικό και ρυθμιστικό περιβάλλον.»

Νάσος Ζαρκαλής,
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος,
WIND Ελλάς

«Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον που βιώνουμε, επιβάλλει τον οικονομικό εξορθολογισμό των επιχειρήσεων μέσω περικοπών εξόδων, μείωσης δραστηριοτήτων, αλλά και αναθεώρησης -προς το παρόν τουλάχιστον- επιχειρηματικών πλάνων. Είμαι υποστηρικτής της άποψης όμως, ότι η κρίση αναδεικνύει ευκαιρίες και αποτελεί υποχρέωση της κάθε εταιρείας να βρει και να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες αυτές, προσδίδοντάς της έτσι μία δυναμική η οποία στο μέλλον θα αναπληρώσει το σημερινό χαμένο έδαφος.»

Στέλιος Κυμπαρίδης,
Αντιπρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος,
Alapis A.E.

«Οι αντιμαχόμενοι στόχοι αφενός της μείωσης του δημοσιονομικού ελλείμματος μέσω της αύξησης της φορολογίας και αφετέρου της ανάπτυξης δυστυχώς αναδεικνύουν, σε πρώτη φάση τουλάχιστον, νικητή τον πρώτο.

Απαιτείται επομένως τόσο η οικονομία όσο και η κοινωνία να προσαρμοστούν και να αποδεχθούν την εξυγιαντική συρρίκνωση ενός εισοδήματος που είχε διογκωθεί πλασματικά λόγω του χωρίς μέτρο δημόσιου δανεισμού, ώστε εφαρμόζοντας ταυτόχρονα και τις απαραίτητες δομικές μεταρρυθμίσεις να θεμελιωθεί το νέο περιβάλλον ανάπτυξης.»

Ιωάννης Μαυρέλος,
Διευθύνων Σύμβουλος,
Πειραιώς Leasing
Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ

«Σήμερα είναι η ώρα να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία, να ελαχιστοποιήσουμε το κράτος, να μηχανοργανωθούν όλοι οι τομείς του Δημοσίου τομέα ώστε να είναι αποτελεσματικοί, να δοθούν γενναία κίνητρα αναπτυξιακού χαρακτήρα στον ιδιωτικό τομέα και να δημιουργηθεί επιτέλους ένα σταθερό σε βάθος χρόνου και κυρίως ανταγωνιστικό φορολογικό περιβάλλον.»

Μάρκος Μπιτσάκος,
Διευθύνων Σύμβουλος, Quest Holdings SA

Η ταυτότητα της έρευνας

Η 14η Ετήσια Παγκόσμια Έρευνα της PwC για τους CEOs διεξήχθη στο χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου - Δεκεμβρίου 2010. Για την έρευνα, πραγματοποιήθηκαν 1.201 συνεντεύξεις σε 69 χώρες. Κατά περιοχές, 420 συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στη Δυτική Ευρώπη, 257 στην Ασία και στον Ειρηνικό, 221 στη Λατινική Αμερική, 148 στη Βόρειο Αμερική, 98 στην Ανατολική Ευρώπη και 57 στη Μ. Ανατολή και στην Αφρική.

Στην Ελλάδα συμμετείχαν 33 CEOs από κορυφαίες εταιρείες διαφορετικών κλάδων της αγοράς, όπως: ενέργεια, τρόφιμα & ποτά, καταναλωτικά και βιομηχανικά προϊόντα & υπηρεσίες, τράπεζες & χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τουρισμός, ΜΜΕ, μεταφορές, χονδρεμπόριο, τηλεπικοινωνίες & τεχνολογία. Η έρευνα διεξήχθη από την PwC στην Ελλάδα, σε συνεργασία με τη διεθνή ομάδα της PwC.

Στοιχεία επικοινωνίας για την PwC στην Ελλάδα

Μάριος Ψάλτης
CEO
210 6874711
marios.psaltis@gr.pwc.com

Νικόλαος Πηγειώτης
Deals Leader
210 6874641
nicholas.pegiotis@gr.pwc.com

Κυριάκος Ριής
Chairman
210 6874611
kyriacos.riris@gr.pwc.com

Μαίρη Ψύλλα
Tax & Legal Advice Leader
210 6874741
mary.psylla@gr.pwc.com

Αιμίλιος Γιαννόπουλος
Assurance Leader
210 6874621
emil.yiannopoulos@gr.pwc.com

Κωνσταντίνος Καρύδης
TMAS Leader
210 6874587
konstantinos.karydis@gr.pwc.com

Κυριάκος Ανδρέου
Consulting Leader
210 6874614
kyriakos.andreou@gr.pwc.com

Πληροφορίες σχετικά με την έρευνα και για δημοσιογράφους

Βίβιαν Τσαμαδού
Marketing & Communications
210 6874613 | vivian.tsamadou@gr.pwc.com

www.pwc.gr

